

**Кафедра прикладної механіки
факультету техногенно-екологічної безпеки
Національного університету цивільного захисту України**

ПРОЕКТУВАННЯ Й КОНСТРУЮВАННЯ СИСТЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ
КОНТРОЛЬНИХ (МОДУЛЬНИХ) РОБІТ**

Харків 2018

Друкується за рішенням кафедри
прикладної механіки НУЦЗУ
Протокол від __.__.201__ р. № __

Укладачі: С.О.Вамболь, В.Ю. Колосков

Рецензенти:

Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки. Методичні вказівки до виконання контрольних (модульних) робіт / Уклад. С.О.Вамболь, В.Ю.Колосков.- Х.: НУЦЗУ, 2018.-__ с.

Методичні вказівки містять стислі теоретичні обґрунтування та методичні рекомендації щодо виконання контрольних (модульних) робіт з дисципліни «Проектування й конструювання систем забезпечення екологічної безпеки», які дозволяють отримати уявлення про принципи, підходи та методики конструкторського розрахунку та проектування засобів захисту навколишнього природного середовища від шкідливого антропогенного впливу.

Для курсантів, студентів і слухачів відповідно до програми вищої освіти у магістратурі за спеціальністю «Технології захисту навколишнього середовища» та «Екологія». Може бути корисним під час аудиторних занять та для самостійної роботи.

Відповідальний за випуск В.Ю.Колосков

© Національний університет цивільного захисту України, 2018

1. РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА №1. ПРОЕКТУВАННЯ Й КОНСТРУЮВАННЯ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ВИКИДНИХ ГАЗІВ

1.1 Задача № 1. Розрахунок й проектування пилоосаджувальної камери з горизонтальними полками

За заданих у таблиці 1.1 вихідних даних визначити конструктивні параметри пилоосаджувальної камери з горизонтальними полками. № варіанту обирається за списком у журналі групи.

Таблиця 1.1. Вихідні дані для задачі № 1

№ варіанту	Матеріал частинок пилу	Густина матеріалу частинки $\rho_{ч}$, кг/м ³	Діаметр частинки d , м	Об'ємна витрата газу Q , м ³ /с	Температура газу T , °C
1	Зола	2200	$50 \cdot 10^{-6}$	0,2	150
2	Вапняк	2650	$80 \cdot 10^{-6}$	0,4	200
3	Крейда	2200	$60 \cdot 10^{-6}$	0,6	250
4	Кварц	2650	$100 \cdot 10^{-6}$	0,8	300
5	Цемент	2900	$70 \cdot 10^{-6}$	1	350
6	Вугілля	1350	$90 \cdot 10^{-6}$	0,2	400
7	Зола	2200	$50 \cdot 10^{-6}$	0,4	450
8	Вапняк	2650	$80 \cdot 10^{-6}$	0,6	500
9	Крейда	2200	$60 \cdot 10^{-6}$	0,8	550
10	Кварц	2650	$100 \cdot 10^{-6}$	1	600
11	Цемент	2900	$70 \cdot 10^{-6}$	0,2	150
12	Вугілля	1350	$90 \cdot 10^{-6}$	0,4	200
13	Зола	2200	$50 \cdot 10^{-6}$	0,6	250
14	Вапняк	2650	$80 \cdot 10^{-6}$	0,8	300
15	Крейда	2200	$60 \cdot 10^{-6}$	1	350
16	Кварц	2650	$100 \cdot 10^{-6}$	0,2	400
17	Цемент	2900	$70 \cdot 10^{-6}$	0,4	450
18	Вугілля	1350	$90 \cdot 10^{-6}$	0,6	500
19	Зола	2200	$50 \cdot 10^{-6}$	0,8	550
20	Вапняк	2650	$80 \cdot 10^{-6}$	1	600
21	Крейда	2200	$60 \cdot 10^{-6}$	0,2	150
22	Кварц	2650	$100 \cdot 10^{-6}$	0,4	200
23	Цемент	2900	$70 \cdot 10^{-6}$	0,6	250
24	Вугілля	1350	$90 \cdot 10^{-6}$	0,8	300
25	Зола	2200	$50 \cdot 10^{-6}$	1	350
26	Вапняк	2650	$80 \cdot 10^{-6}$	0,2	400
27	Крейда	2200	$60 \cdot 10^{-6}$	0,4	450
28	Кварц	2650	$100 \cdot 10^{-6}$	0,6	500
29	Цемент	2900	$70 \cdot 10^{-6}$	0,8	550
30	Вугілля	1350	$90 \cdot 10^{-6}$	1	600

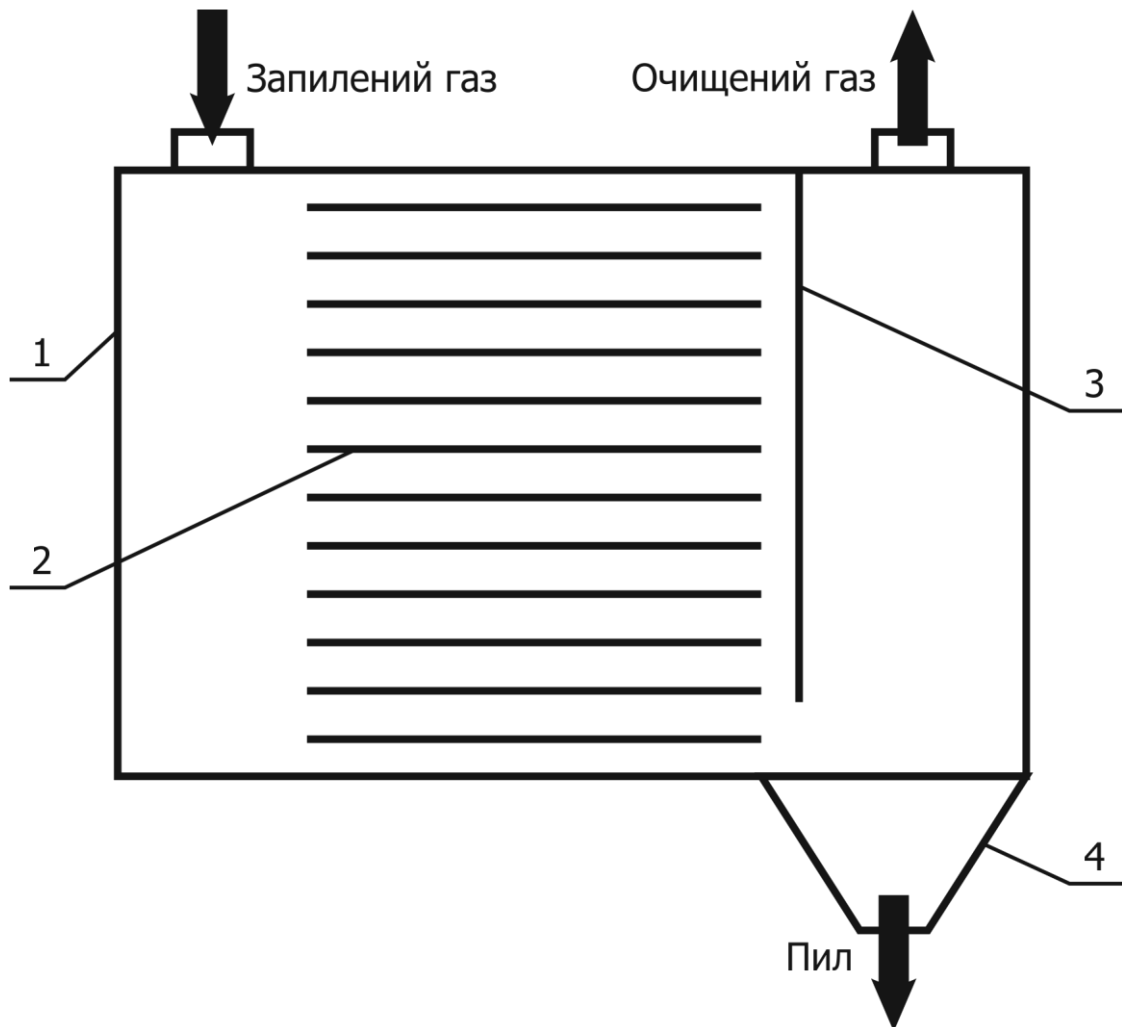

Рисунок 1.1 – Схема пилоосаджувальної камери:
 1 – корпус; 2 – полки; 3 – відбивна перегородка; 4 – бункер

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Обраховуємо величину критерію Архімеда Ar за формулою

$$Ar = \frac{g \cdot d^3 \cdot (\rho_{\text{част}} - \rho) \cdot \rho}{\mu^2}, \quad (1.1)$$

де $g = 9,81 \text{ м/с}^2$ – прискорення вільного падіння; d – діаметр кулеподібної частинки, м; $\rho_{\text{част}}$ – густина матеріалу частинки, кг/м^3 ; ρ – густина газового середовища за заданої температури газу T , кг/м^3 (див. табл. 1.2); μ – динамічний коефіцієнт в'язкості газового середовища за заданої температури газу T , $\text{Па} \cdot \text{с}$ (див. табл. 1.2).

Таблиця 1.2. Значення густини ρ та динамічного коефіцієнту в'язкості μ повітря за різних температур T

T , °C	ρ , кг/м ³	μ , Па·с	T , °C	ρ , кг/м ³	μ , Па·с	T , °C	ρ , кг/м ³	μ , Па·с
-50	1,584	$14,6 \cdot 10^{-6}$	70	1,029	$20,6 \cdot 10^{-6}$	450	0,49	$34,6 \cdot 10^{-6}$
-45	1,549	$14,9 \cdot 10^{-6}$	80	1	$21,1 \cdot 10^{-6}$	500	0,456	$36,2 \cdot 10^{-6}$
-40	1,515	$15,2 \cdot 10^{-6}$	90	0,972	$21,5 \cdot 10^{-6}$	550	0,43	$37,7 \cdot 10^{-6}$
-35	1,484	$15,5 \cdot 10^{-6}$	100	0,946	$21,9 \cdot 10^{-6}$	600	0,404	$39,1 \cdot 10^{-6}$
-30	1,453	$15,7 \cdot 10^{-6}$	110	0,922	$22,4 \cdot 10^{-6}$	650	0,383	$40,5 \cdot 10^{-6}$
-25	1,424	$16 \cdot 10^{-6}$	120	0,898	$22,8 \cdot 10^{-6}$	700	0,362	$41,8 \cdot 10^{-6}$
-20	1,395	$16,2 \cdot 10^{-6}$	130	0,876	$23,3 \cdot 10^{-6}$	750	0,346	$43,1 \cdot 10^{-6}$
-15	1,369	$16,5 \cdot 10^{-6}$	140	0,854	$23,7 \cdot 10^{-6}$	800	0,329	$44,3 \cdot 10^{-6}$
-10	1,342	$16,7 \cdot 10^{-6}$	150	0,835	$24,1 \cdot 10^{-6}$	850	0,315	$45,5 \cdot 10^{-6}$
-5	1,318	$17 \cdot 10^{-6}$	160	0,815	$24,5 \cdot 10^{-6}$	900	0,301	$46,7 \cdot 10^{-6}$
0	1,293	$17,2 \cdot 10^{-6}$	170	0,797	$24,9 \cdot 10^{-6}$	950	0,289	$47,9 \cdot 10^{-6}$
10	1,247	$17,6 \cdot 10^{-6}$	180	0,779	$25,3 \cdot 10^{-6}$	1000	0,277	$49 \cdot 10^{-6}$
15	1,226	$17,9 \cdot 10^{-6}$	190	0,763	$25,7 \cdot 10^{-6}$	1050	0,267	50,1
20	1,205	$18,1 \cdot 10^{-6}$	200	0,746	$26 \cdot 10^{-6}$	1100	0,257	$51,2 \cdot 10^{-6}$
30	1,165	$18,6 \cdot 10^{-6}$	250	0,674	$27,4 \cdot 10^{-6}$	1150	0,248	$52,4 \cdot 10^{-6}$
40	1,128	$19,1 \cdot 10^{-6}$	300	0,615	$29,7 \cdot 10^{-6}$	1200	0,239	$53,5 \cdot 10^{-6}$
50	1,093	$19,6 \cdot 10^{-6}$	350	0,566	$31,4 \cdot 10^{-6}$			
60	1,06	$20,1 \cdot 10^{-6}$	400	0,524	$33 \cdot 10^{-6}$			

Якщо, $Ar < 3,6$ швидкість осаджування кулеподібної частинки w_{oc} , м/с, можна визначити за формулою Стокса для ламінарного режиму осаджування

$$w_{oc} = \frac{g \cdot d^2 \cdot (\rho_{част} - \rho)}{18 \cdot \mu} \quad (1.2)$$

У випадку $Ar \geq 3,6$ використовуємо більш складну формулу

$$w_{oc} = \frac{g \cdot d^2 \cdot (\rho_{част} - \rho)}{(18 + 0,61\sqrt{Ar}) \cdot \mu} \quad (1.3)$$

яку можна отримати за рівнянням для критерію Рейнольдса

$$Re = \frac{w_{oc} \cdot d \cdot \rho}{\mu} \quad (1.4)$$

а також за рівнянням Тодеса

$$Re = \frac{Ar}{18 + 0,61\sqrt{Ar}}, \quad (1.5)$$

прирівнявши праві частини рівнянь (1.4) та (1.5) та виразивши далі величину w_{oc} .

2. Обраховуємо потрібну площу осаджування F_{oc} , м² за формулою:

$$F_{oc} = \frac{Q}{w'_{oc}}, \quad (1.6)$$

де Q – об'ємна витрата газу, м³/с; w'_{oc} – дійсна швидкість осаджування, значення якої обчислюємо приблизно за формулою:

$$w'_{oc} = 0,5 \cdot w_{oc}. \quad (1.7)$$

3. З конструктивних міркувань задаємо співвідношення довжини L , м та ширини B , м пилоосаджувальної камери (рекомендоване співвідношення $k = L/B = 2$). Оскільки камера має у плані форму прямокутника, площа осаджування дорівнюватиме

$$F_{oc} = L \cdot B = \frac{L^2}{k}, \quad (1.8)$$

потрібну довжину камери можна обрахувати за формулою:

$$L = \sqrt{k \cdot F_{oc}}. \quad (1.9)$$

Отримане значення довжини можна збільшувати з конструктивних міркувань, полегшуючи цим процес виготовлення камери.

4. Визначаємо висоту пилоосаджувальної камери H , м, приймаючи її з конструктивних міркувань рівною довжині камери

$$H = L. \quad (1.10)$$

5. Обраховуємо лінійну швидкість газу між полками камери w_{Γ} , м/с за формулою:

$$w_{\Gamma} = \frac{Q}{B \cdot H}. \quad (1.11)$$

5. Обраховуємо час знаходження газу у пилоосаджувальній камері τ , с за формулою:

$$\tau = \frac{L}{w_{\Gamma}}. \quad (1.12)$$

6. Обраховуємо потрібну відстань між полками камери h , м за формулою:

$$h = w'_{oc} \cdot \tau. \quad (1.13)$$

6. Обраховуємо кількість полок у пилоосаджувальній камері N_{Π} за формулою:

$$N_{\Pi} = \frac{H}{h} - 1, \quad (1.14)$$

округлюючи отримане значення до найближчого цілого.

8. Товщину стінок камери, а також розміри допоміжних відсіків приймають з конструктивних міркувань.

9. За визначеними розмірами будуємо у масштабі ескіз пилоосаджувальної камери за зразком на рисунку 1.2. Стінки камери та допоміжні відсіки показати схематично. Розміри позначити у міліметрах.

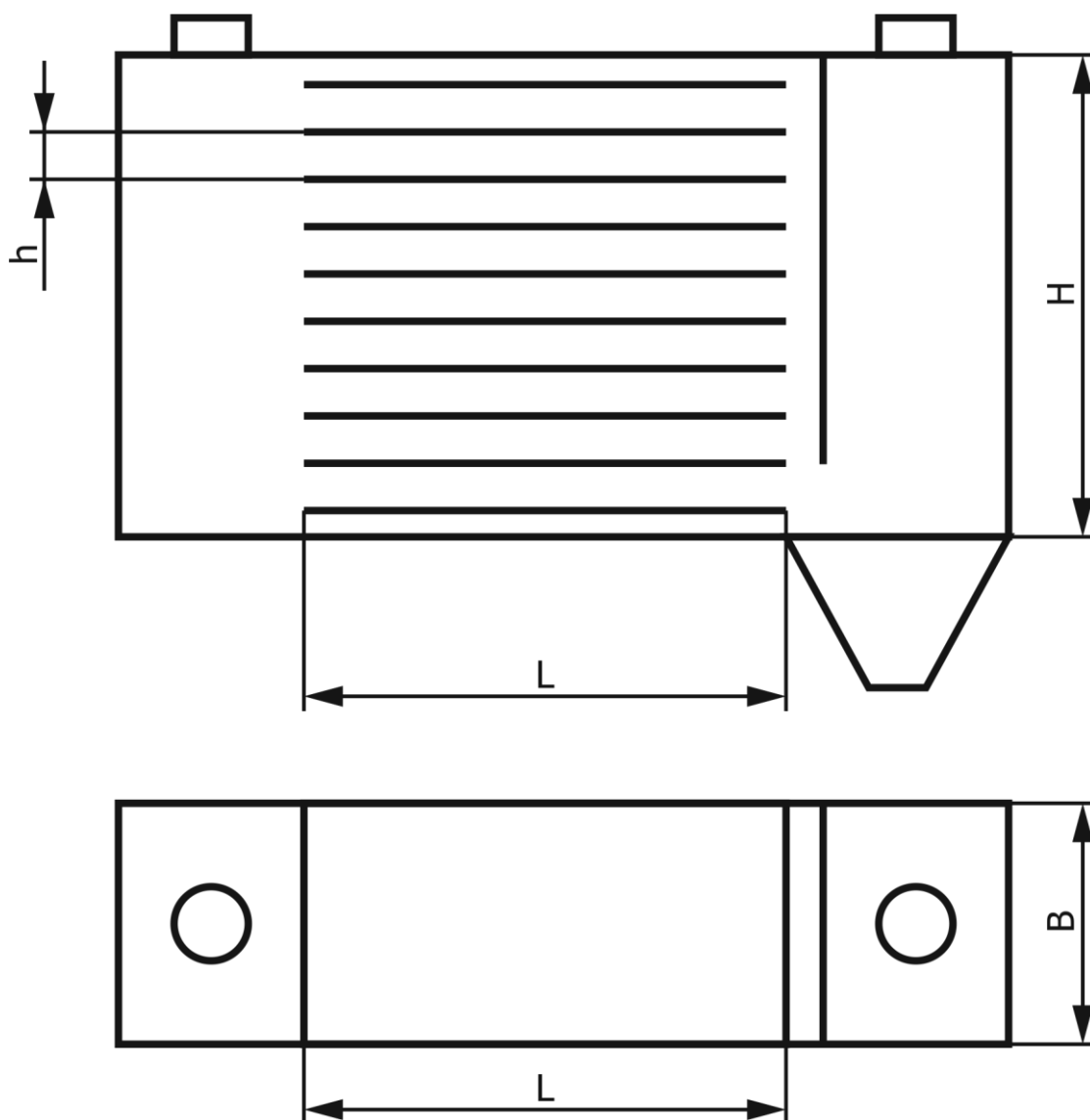

Рисунок 1.2 – Зразок побудови ескізу пилоосаджувальної камери з горизонтальними полками

1.2 Задача № 2. Розрахунок й проектування циклону

За заданих у таблиці 1.3 вихідних даних визначити конструктивні параметри циклону. № варіанту обирається за списком у журналі групи.

Таблиця 1.3. Вихідні дані для задачі № 2

№ варіанту	Матеріал частинок пилу	Густина матеріалу частинки $\rho_{ч}$, кг/м ³	Ступінь полідисперсності пилу $lg \sigma_{\psi}$	Об'ємна витрата газу Q , м ³ /с	Температура газу T , °С	Концентрація пилу на вході у циклон $C_{вх}$, г/м ³	Вид циклону (Ц – циліндричний, К – конічний)
1	Зола	2200	0,527	0,2	150	10,38	Ц
2	Вапняк	2650	0,384	0,4	200	0,85	К
3	Крейда	2200	0,422	0,6	250	20,38	Ц
4	Кварц	2650	0,405	0,8	300	1,85	К
5	Цемент	2900	0,468	1	350	16,38	Ц
6	Вугілля	1350	0,334	0,2	400	5,85	К
7	Зола	2200	0,527	0,4	450	12,15	Ц
8	Вапняк	2650	0,384	0,6	500	0,92	К
9	Крейда	2200	0,422	0,8	550	22,15	Ц
10	Кварц	2650	0,405	1	600	1,92	К
11	Цемент	2900	0,468	0,2	150	17,15	Ц
12	Вугілля	1350	0,334	0,4	200	5,92	К
13	Зола	2200	0,527	0,6	250	9,76	Ц
14	Вапняк	2650	0,384	0,8	300	0,74	К
15	Крейда	2200	0,422	1	350	19,76	Ц
16	Кварц	2650	0,405	0,2	400	1,74	К
17	Цемент	2900	0,468	0,4	450	15,76	Ц
18	Вугілля	1350	0,334	0,6	500	5,74	К
19	Зола	2200	0,527	0,8	550	11,43	Ц
20	Вапняк	2650	0,384	1	600	0,78	К
21	Крейда	2200	0,422	0,2	150	21,43	Ц
22	Кварц	2650	0,405	0,4	200	1,78	К
23	Цемент	2900	0,468	0,6	250	17,43	Ц
24	Вугілля	1350	0,334	0,8	300	5,78	К
25	Зола	2200	0,527	1	350	10,94	Ц
26	Вапняк	2650	0,384	0,2	400	0,82	К
27	Крейда	2200	0,422	0,4	450	20,94	Ц
28	Кварц	2650	0,405	0,6	500	1,82	К
29	Цемент	2900	0,468	0,8	550	16,94	Ц
30	Вугілля	1350	0,334	1	600	5,82	К

Для всіх варіантів максимальний діаметр циклону обмежено конструктивними монтажними вимогами $D_{\max} = 1,5 \text{ м}$. Вихлоп відбувається у гідравлічну мережу.

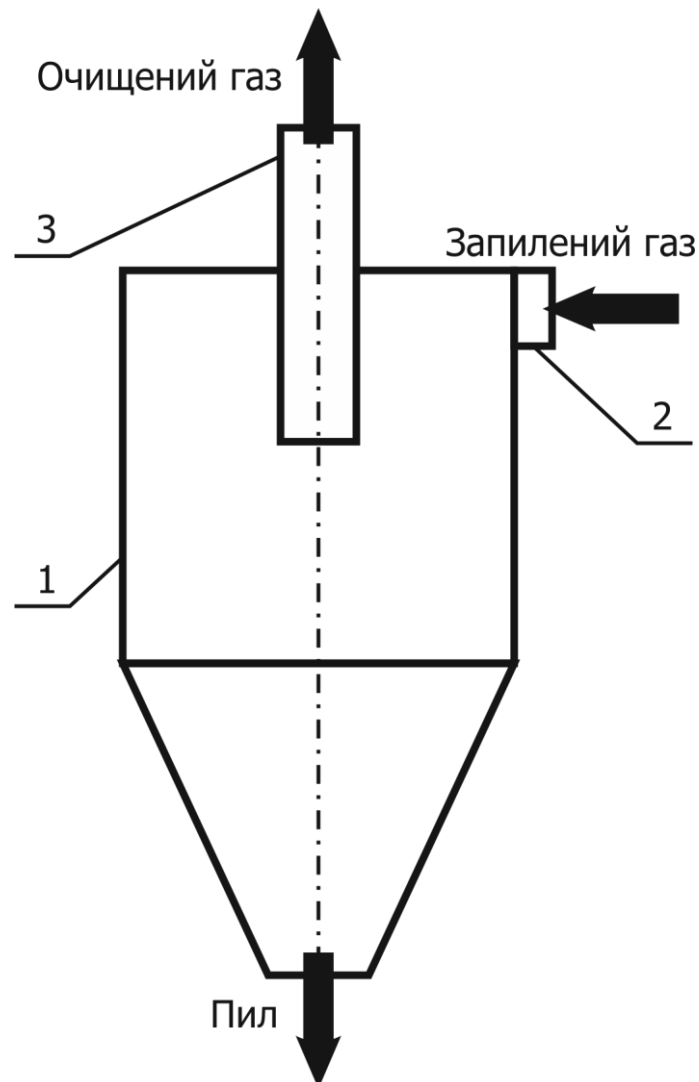

Рисунок 1.3 – Схема циклону:
1 – корпус; 2 – вхідний патрубок; 3 – вихідний патрубок

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Обираємо тип циклону для заданого виду за таблицю 1.4.
За таблицю 1.4 визначаємо величину оптимальної швидкості газу у циклоні $w_{\text{опт}}$, м/с.

Таблиця 1.4. Параметри циклонів

Вид циклону	Циліндричний			Конічний		
	ЦН-11	ЦН-15	ЦН-24	СДК-ЦН-33	СК-ЦН-34	СК-ЦН-34м
$w_{\text{опт}}$, м/с	3,5	3,5	4,5	2,0	1,7	1,7
d_{50}^T , мкм	3,65	6	8,5	2,31	1,95	1,3
$\ln \sigma_{\eta}$	0,352	0,352	0,308	0,364	0,308	0,340

2. Обраховуємо потрібний діаметр циліндричної частини циклону D , м за формулою:

$$D = \sqrt{\frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot n \cdot w_{\text{опт}}}}, \quad (1.15)$$

де Q – об’ємна витрата газу, $\text{м}^3/\text{с}$; n – кількість циклонів (задаємо самостійно з конструктивних міркувань, початкове значення для розрахунків $n = 1$).

Отримане значення діаметру D необхідно округлити до найближчого значення з наступного ряду типових чисел:

0,2; 0,3; 0,4; 0,5; 0,6; 0,7; 0,8; 0,9; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0;
2,4; 3,0.

Зазвичай діаметр циліндричних циклонів не перевищує 2 м, а конічних 3 м. Також на величину діаметру можуть бути накладені обмеження через неможливість встановлення завеликого пристрою у відведеному для нього приміщенні. Якщо умова

$$D \leq D_{\text{max}} \quad (1.16)$$

не виконується, збільшуємо кількість циклонів n та повторюємо розрахунок діаметру D за формулою (1.15).

3. Обраховуємо дійсну швидкість газу у циклоні w , м за формулою:

$$w = \frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot D^2 \cdot n}. \quad (1.17)$$

Дійсна швидкість газу в циклоні має відрізнятися від оптимальної не більше ніж на 15 %. Якщо умова

$$\left| \frac{W - W_{\text{опт}}}{W_{\text{опт}}} \right| \cdot 100\% \leq 15\% \quad (1.18)$$

не виконується, збільшуємо кількість циклонів n та повторюємо розрахунок за пунктами 2 та 3.

4. Обраховуємо коефіцієнт гідравлічного опору ξ циклону або групи циклонів за формулою:

$$\xi = k_1 \cdot k_2 \cdot \xi_{500} + k_3, \quad (1.19)$$

де k_1 – поправочний коефіцієнт на діаметр циклону (див. табл. 1.5);
 k_2 – поправочний коефіцієнт на запиленість газів (див. табл. 1.6);
 ξ_{500} – коефіцієнт гідравлічного опору одиночного циклону діаметром 0,5 м = 500 мм (див. табл. 1.7); k_3 – поправочний коефіцієнт, який враховує додаткові втрати тиску, пов'язані з компоновкою циклону у групу (для одиночного циклону приймають значення $k_3 = 0$).

Таблиця 1.5. Значення поправочного коефіцієнта k_1

Тип циклону	Діаметр циліндричної частини циклону D , мм					
	150	200	300	450	500	>500
ЦН-11	0,94	0,95	0,96	0,99	1	1
ЦН-15	0,85	0,9	0,93	1	1	1
ЦН-24	0,85	0,9	0,93	1	1	1
СДК-ЦН-33	1	1	1	1	1	1
СК-ЦН-34	1	1	1	1	1	1
СК-ЦН-34м	1	1	1	1	1	1

Таблиця 1.6. Значення поправочного коефіцієнта k_2

Тип циклону	Концентрація пилу на вході у циклон $C_{\text{вх}}$, г/м ³						
	0	10	20	40	80	120	150
ЦН-11	1	0,96	0,94	0,92	0,9	0,87	—
ЦН-15	1	0,93	0,92	0,91	0,9	0,87	0,86
ЦН-24	1	0,95	0,93	0,92	0,9	0,87	0,86
СДК-ЦН-33	1	0,81	0,785	0,78	0,77	0,76	0,745
СК-ЦН-34	1	0,98	0,947	0,93	0,915	0,91	0,9
СК-ЦН-34м	1	0,99	0,97	0,95	—	—	—

Таблиця 1.7. Значення коефіцієнта гідравлічного опору ξ_{500}

Тип циклону	При вихлопі у атмосферу	При вихлопі у гідравлічну мережу
ЦН-11	245	250
ЦН-15	155	163
ЦН-24	75	80
СДК-ЦН-33	520	600
СК-ЦН-34	1050	1150
СК-ЦН-34м	—	2000

5. Обраховуємо гідравлічний опір циклону ΔP , Па за формулою:

$$\Delta P = \xi \cdot \rho \frac{w^2}{2}, \quad (1.20)$$

де ρ – густина газового середовища за заданої температури газу T , кг/м³ (див. табл. 1.2).

6. Обраховуємо діаметр d_{50} частинок, які вловлюватимуться у циклоні на 50 %, за формулою:

$$d_{50} = d_{50}^T \sqrt{\frac{D}{D_T} \cdot \frac{\rho_{\text{ч}}^T}{\rho_{\text{ч}}} \cdot \frac{\mu}{\mu_T} \cdot \frac{w_T}{w}}, \quad (1.21)$$

де μ – динамічний коефіцієнт в'язкості газового середовища за заданої температури газу T , Па·с (див. табл. 1.2). Параметри з індексом «Т» визначаються для стандартних умов роботи типового циклону, зокрема:

$$D_T = 0,6 \text{ м}; \quad w_T = 3,5 \text{ м/с}; \quad \rho_{\text{ч}}^T = 1930 \text{ кг/м}^3; \quad \mu_T = 22 \cdot 10^{-6} \text{ Па} \cdot \text{с}.$$

Значення d_{50}^T знаходимо за таблицею 1.4.

7. Обраховуємо ефективність очищення газу у циклоні η за формулою:

$$\eta = 0,5 \cdot [1 + \Phi(x)], \quad (1.22)$$

де $\Phi(x)$ – таблична величина нормальної функції розподілу від параметру x (див. табл. 1.8).

Таблиця 1.8. Значення нормальної функції розподілу $\Phi(x)$

x	$\Phi(x)$	x	$\Phi(x)$	x	$\Phi(x)$	x	$\Phi(x)$
-2,6	0,0047	-1,2	0,1151	0,2	0,5793	1,6	0,9452
-2,4	0,0082	-1,0	0,1587	0,4	0,6554	1,8	0,9641
-2,2	0,0139	-0,8	0,2119	0,6	0,7257	2,0	0,9772
-2,0	0,0228	-0,6	0,2743	0,8	0,7881	2,2	0,9861
-1,8	0,0359	-0,4	0,3446	1,0	0,8413	2,4	0,9918
-1,6	0,0548	-0,2	0,4207	1,2	0,8849	2,6	0,9953
-1,4	0,0808	0	0,5	1,4	0,9192		

Значення параметру x обраховуємо за формулою:

$$x = \frac{\lg\left(\frac{d_{50}}{d_{50}^T}\right)}{\sqrt{\lg^2 \sigma_\eta + \lg^2 \sigma_\chi}}, \quad (1.23)$$

де $\ln \sigma_\eta$ – дисперсія функції фракційного ступеню очищення $\eta(d)$ для типового циклону (див. табл. 1.4); $\ln \sigma_\chi$ – ступінь полідисперсності пилу (заданий за вихідними даними).

8. Розміри елементів циклону визначають у стандартизованих співвідношеннях до діаметру циліндричної частини D . За таблицями 1.9 та 1.10 обираємо відповідні коефіцієнти пропорційності та обраховуємо відповідні розміри елементів циклону у міліметрах. Результати обрахунків округлюють до цілих міліметрів. Результати розрахунків формуємо у вигляді таблиці за зразком таблиці 1.9 для циліндричних циклонів або таблиці 1.10 для конічних.

9. Товщину стінок циклону, а також розміри допоміжних відсіків приймають з конструктивних міркувань.

10. За визначеними розмірами будуємо у масштабі ескіз циклону за зразком на рисунках 1.4 або 1.5. Стінки циклону показати схематично. Розміри позначити у міліметрах.

Таблиця 1.9. Геометричні параметри циліндричних циклонів

Геометричний розмір	Тип циклону		
	ЦН-11	ЦН-15	ЦН-24
Кут нахилу кришки та вхідного патрубку α , град	11	15	24
Висота вхідного патрубку $h_{\text{п}}$	0,48	0,66	1,11
Висота вихлопної труби $h_{\text{т}}$	1,56	1,74	2,11
Висота циліндричної частини циклону $H_{\text{ц}}$	2,06	2,26	2,11
Висота конічної частини циклону $H_{\text{к}}$	2,0	2,0	1,75
Загальна висота циклону H	4,38	4,56	4,26
Внутрішній діаметр пиловипускного отвору d_1	0,3...0,4		
Ширина вхідного патрубку в циклоні $b_{\text{ц}}$	0,2		
Ширина вхідного патрубку на вході b	0,26		
Довжина вхідного патрубку l	0,6		
Висота фланця $H_{\text{фл}}$	0,1		

Таблиця 1.10. Геометричні параметри конічних циклонів

Геометричний розмір	Тип циклону		
	СДК-ЦН-33	СК-ЦН-34	СК-ЦН-34м
Висота циліндричної частини циклону $H_{\text{ц}}$	0,535	0,515	0,4
Висота заглиблення вихлопної труби $h_{\text{т}}$	0,535	0,515	0,4
Висота конічної частини циклону $H_{\text{к}}$	3,0	2,11	2,6
Внутрішній діаметр вихлопної труби d	0,334	0,340	0,22
Внутрішній діаметр пиловипускного отвору d_1	0,334	0,229	0,18
Ширина вхідного патрубку b	0,264	0,214	0,18
Висота зовнішньої частини вихлопної труби $h_{\text{в}}$	0,2...0,3	0,515	0,3
Висота фланця $H_{\text{фл}}$	0,1	0,1	0,1
Загальна висота циклону H	$H_{\text{ц}} + H_{\text{к}} + h_{\text{в}}$		
Довжина вхідного патрубку l	0,6	0,6	0,6
Висота вхідного патрубку $h_{\text{п}}$	0,535	0,2...0,6	0,4
Поточний радіус равлика $r_{\text{р}}$, м	$\frac{D}{2} + \frac{b \cdot \varphi}{2 \cdot \pi}$		

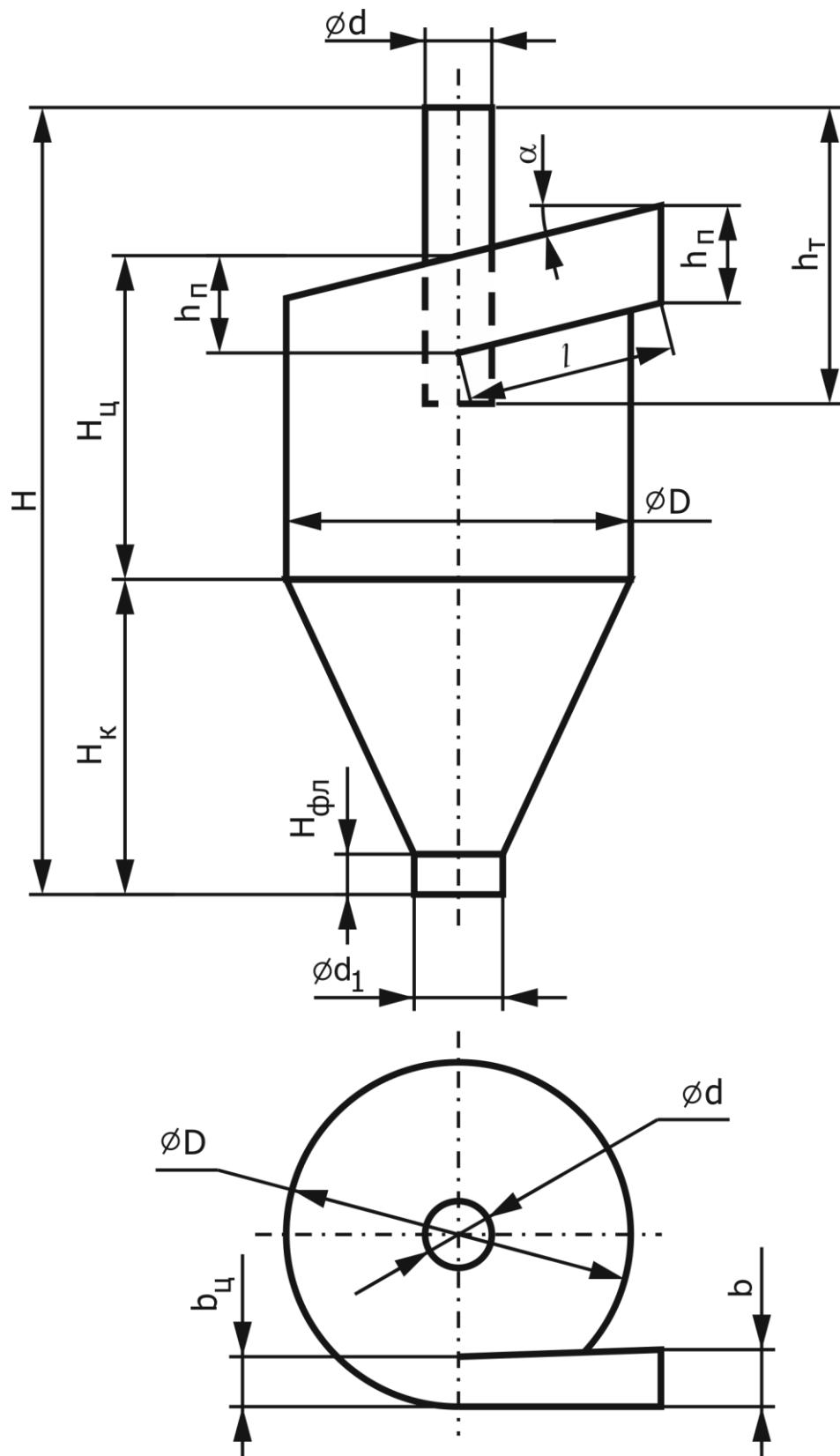

Рисунок 1.4 – Зразок побудови ескізу циліндричного циклона

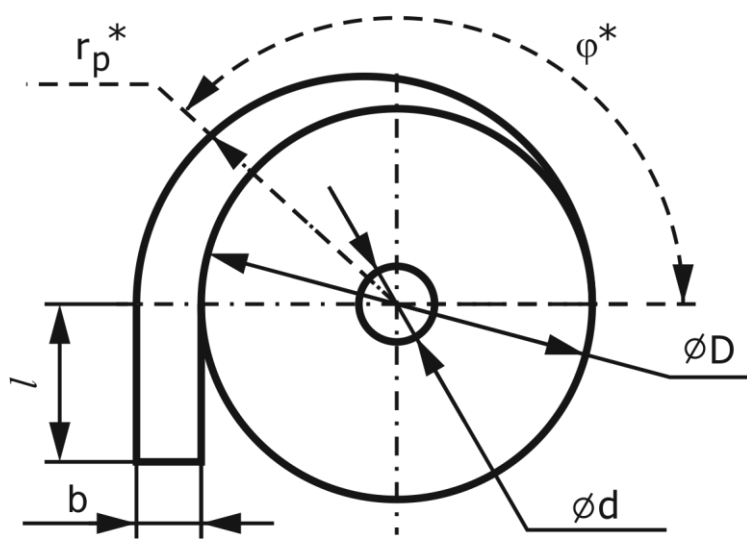
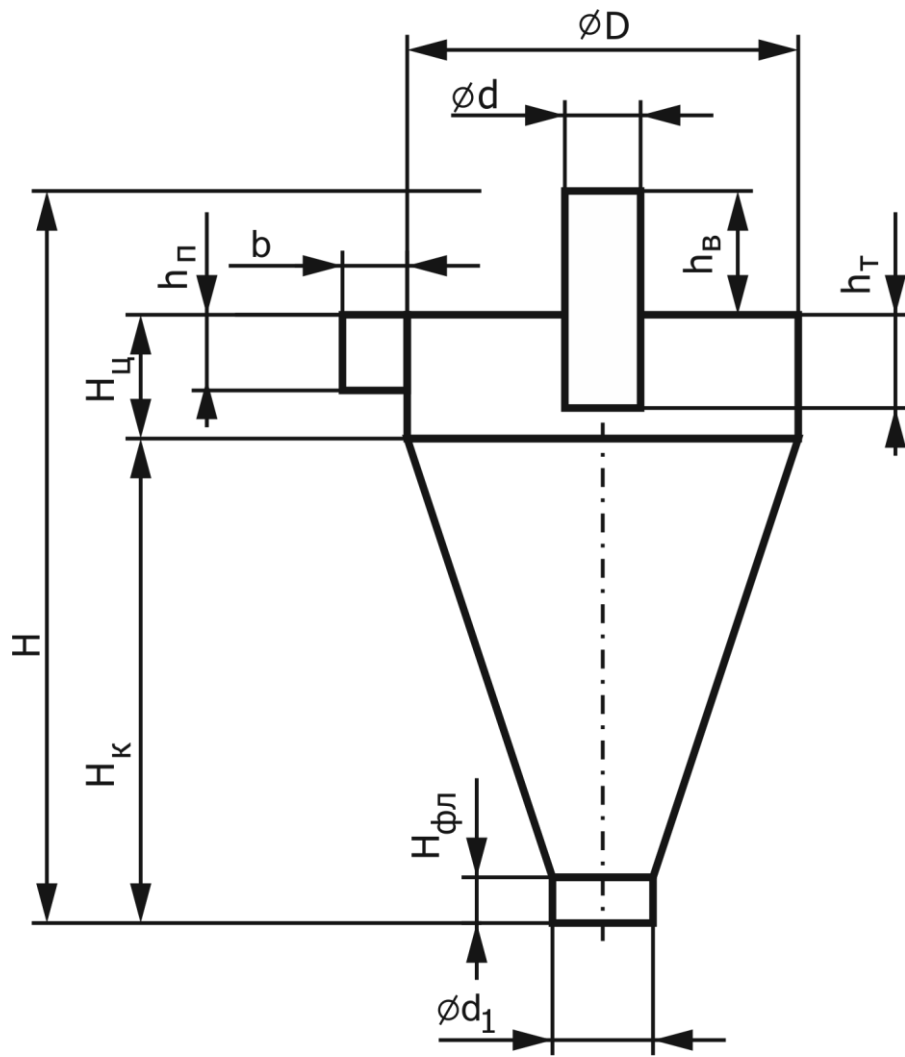

Рисунок 1.5 – Зразок побудови ескізу конічного циклона (знаком «*» позначені розміри, що використовуються при побудові равлика та на кінцевому ескізі не вказуються)

1.3 Задача № 3. Розрахунок й проектування рукавного фільтра

За заданих у таблиці 1.11 вихідних даних визначити конструктивні параметри рукавного фільтра. № варіанту обирається за списком у журналі групи.

Таблиця 1.11. Вихідні дані для задачі № 3

№ варіанту	Матеріал частинок пилу	Густина матеріалу частинки $\rho_{ч}$, кг/м ³	Об'ємна витрата газу Q , м ³ /с	Температура газу T , °С	Концентрація пилу на вході у фільтр $C_{ВХ}$, г/м ³
1	Зола	2200	0,2	150	10,38
2	Вапняк	2650	0,4	200	0,85
3	Крейда	2200	0,6	250	20,38
4	Кварц	2650	0,8	300	1,85
5	Цемент	2900	1	350	16,38
6	Вугілля	1350	0,2	400	5,85
7	Зола	2200	0,4	450	12,15
8	Вапняк	2650	0,6	500	0,92
9	Крейда	2200	0,8	550	22,15
10	Кварц	2650	1	600	1,92
11	Цемент	2900	0,2	150	17,15
12	Вугілля	1350	0,4	200	5,92
13	Зола	2200	0,6	250	9,76
14	Вапняк	2650	0,8	300	0,74
15	Крейда	2200	1	350	19,76
16	Кварц	2650	0,2	400	1,74
17	Цемент	2900	0,4	450	15,76
18	Вугілля	1350	0,6	500	5,74
19	Зола	2200	0,8	550	11,43
20	Вапняк	2650	1	600	0,78
21	Крейда	2200	0,2	150	21,43
22	Кварц	2650	0,4	200	1,78
23	Цемент	2900	0,6	250	17,43
24	Вугілля	1350	0,8	300	5,78
25	Зола	2200	1	350	10,94
26	Вапняк	2650	0,2	400	0,82
27	Крейда	2200	0,4	450	20,94
28	Кварц	2650	0,6	500	1,82
29	Цемент	2900	0,8	550	16,94
30	Вугілля	1350	1	600	5,82

Для всіх варіантів режим роботи фільтра – неперервний. Матеріал фільтрувальних елементів-рукавів – лавсан. Медіанний

діаметр частинок пилю $d_m = 20 \cdot 10^{-6}$ м. Система регенерації рукавного фільтра шляхом лише зворотної продувки. Тривалість періоду регенерації $\tau_p = 30$ с.

Розрахункова температура повітря, що використовується для охолодження $T_{\text{пов}} = 30$ °С. Потрібна концентрація пилю на виході з фільтра $c_{\text{вих}} = 30$ мг/м³. Швидкість газової суміші на вході у фільтр $w_{\text{вх}} = 15$ м/с. Припустиме значення гідравлічного опору рукавного фільтра $\Delta P = 1500$ Па.

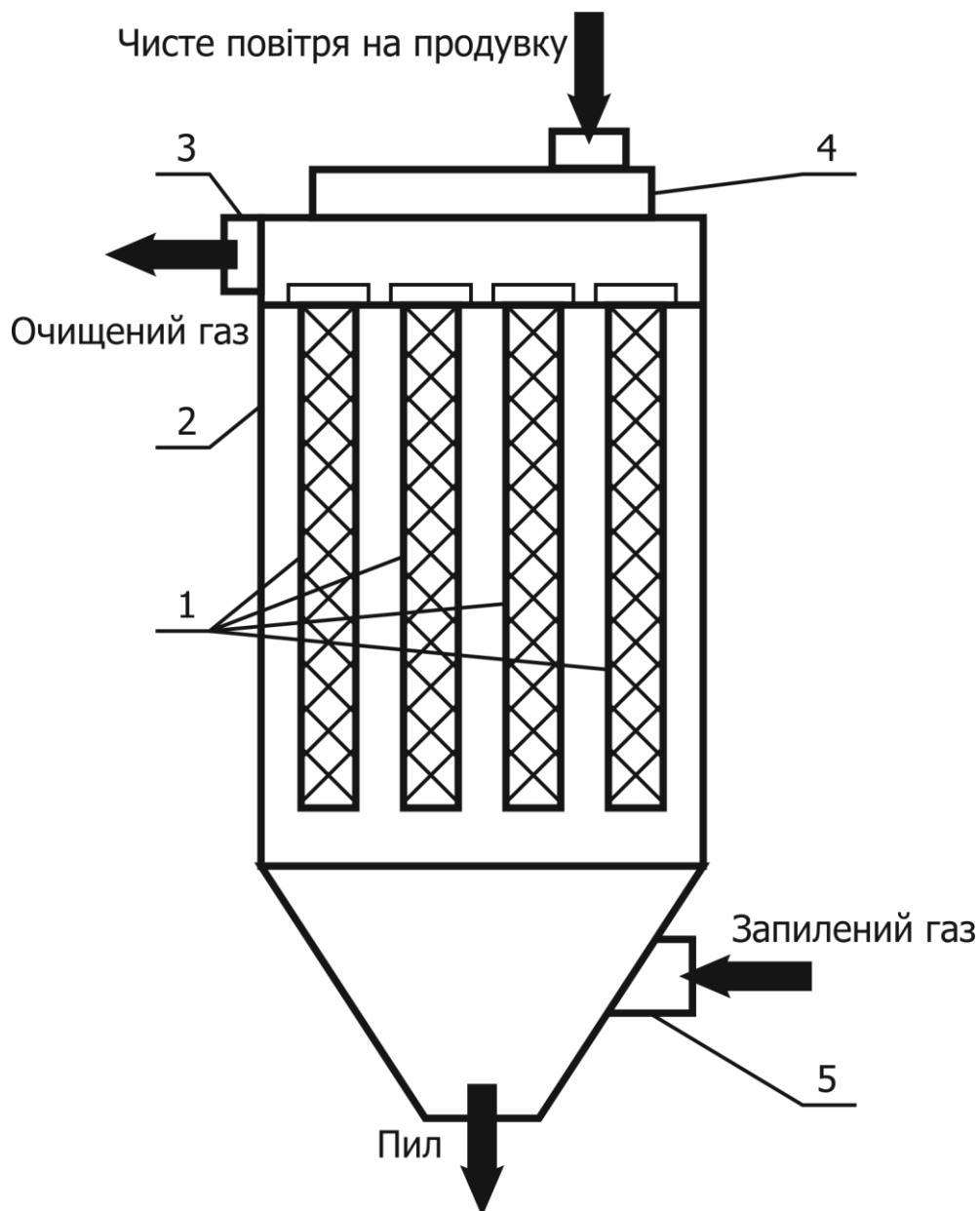

Рисунок 1.6 – Схема рукавного фільтра:
1 – фільтрувальні елементи-рукави; 2 – корпус; 3 – вихідний патрубок; 4 – регенераційний пристрій; 5 – вхідний патрубок

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Визначаємо за таблицею 1.12 за заданим матеріалом фільтрувальних елементів максимальну температуру нагріву газової суміші всередині фільтру T_{\max} , °С.

Таблиця 1.12. Основні властивості фільтрувальних тканин

Назва показника	Тканина-матеріал				
	Сукно	Нітрон	Лавсан	Хлорин	Склотканина
Товщина, мм	1,5	1,6	1,4	1,32	0,22
Повітронепроникність за $\Delta P = 49$ Па, $\text{м}^3 / (\text{м}^2 \cdot \text{хв})$	3	7,5	4	7,6	2,7
Термостійкість T_{\max} , °С:					
– неперервний вплив;	65...85	120	130	65...70	240
– короточасний вплив	90...95	150	160	80...90	315
Хімічна стійкість у агресивному середовищі:					
– кислоти	ДП	Д / З	Д	ДД	Д
– луги	ДП	З	З / П	ДД	З / Д
– розчинники	Д	Д	Д	З / Д	ДД
Пористість $\epsilon_{\text{ТК}}$	0,86	0,83	0,735	0,66	0,55
Питомий гідравлічний опір $\Gamma_{\text{ТК}}$	$8,4 \cdot 10^4$	$1,8 \cdot 10^5$	$1,89 \cdot 10^5$	$8,8 \cdot 10^5$	$2,7 \cdot 10^6$

Примітка. Позначки рівня хімічної стійкості у таблиці: «ДД» – дуже добре; «Д» – добре; «З» – задовільно; «П» – погано; «ДП» – дуже погано.

2. Обраховуємо об'ємну витрату повітря $Q_{\text{пов}}$, $\text{м}^3/\text{с}$, яке необхідно подати до рукавного фільтру для охолодження газу у фільтрувальному пристрої до заданої температури T_{\max} , °С, та температуру отриманої після охолодження газової суміші $T_{\text{сум}}$, °С.

Якщо виконується умова

$$T \leq T_{\max}, \quad (1.24)$$

охолодження газу перед очищенням не потрібне, тому приймаємо

$$Q_{\text{пов}} = 0; \quad (1.25)$$

$$T_{\text{сум}} = T. \quad (1.26)$$

Якщо умова (1.24) не виконується охолодження є необхідним. У цьому випадку приймаємо

$$T_{\text{сум}} = T_{\text{мах}}. \quad (1.27)$$

та використовуємо рівняння теплового балансу

$$C_{\text{сум}} \cdot (Q + Q_{\text{пов}}) \cdot T_{\text{сум}} = C_{\text{г}} \cdot Q \cdot T + C_{\text{пов}} \cdot Q_{\text{пов}} \cdot T_{\text{пов}}, \quad (1.28)$$

де T – температура газу до охолодження, °С; $T_{\text{пов}}$ – температура повітря, яке використовується для охолодження, °С; $C_{\text{г}}$ – об'ємна теплоємність газу, Дж/(м³ · К); $C_{\text{пов}}$ – об'ємна теплоємність повітря, яке використовується для охолодження, Дж/(м³ · К); $C_{\text{сум}}$ – об'ємна теплоємність отриманої після охолодження газової суміші, Дж/(м³ · К). У розрахунках можна вважати, що

$$C_{\text{г}} = C_{\text{пов}} = C_{\text{сум}}, \quad (1.29)$$

тому об'ємну витрату повітря, яке використовується для охолодження, $Q_{\text{пов}}$, м³/с, можна розрахувати за формулою:

$$Q_{\text{пов}} = Q \frac{T - T_{\text{сум}}}{T_{\text{сум}} - T_{\text{пов}}}. \quad (1.30)$$

3. Обраховуємо сумарну об'ємну витрату газової суміші, що буде подано на фільтрування після охолодження, за формулою:

$$Q_{\text{сум}} = Q + Q_{\text{пов}}. \quad (1.31)$$

4. Обраховуємо концентрацію пилу на вході до рукавного фільтру $c_{\text{ф}}$, г/м³ за формулою:

$$c_{\phi} = c_{\text{вх}} \frac{Q}{Q_{\text{сум}}} . \quad (1.31)$$

5. Обраховуємо максимальне припустиме питоме газове навантаження на рукавний фільтр q_{ϕ} , $\text{м}^3/(\text{м}^2 \cdot \text{хв})$, за формулою:

$$q_{\phi} = q_{\text{н}} \cdot C_1 \cdot C_2 \cdot C_3 \cdot C_4 \cdot C_5, \quad (1.33)$$

де $q_{\text{н}}$ – нормативне питоме газове навантаження, $\text{м}^3/(\text{м}^2 \cdot \text{хв})$, яке змінюється в залежності від матеріалу частинок пилу у діапазоні $0,3 \dots 6 \text{ м}^3/(\text{м}^2 \cdot \text{хв})$ (див. табл. 1.13); C_1 – коефіцієнт, що враховує особливості регенерації фільтрувальних елементів (див. табл. 1.14); C_2 – коефіцієнт, що враховує вплив концентрації пилу у газовій суміші на вході у фільтр c_{ϕ} (див. табл. 1.15); C_3 – коефіцієнт, що враховує вплив дисперсного складу пилу (див. табл. 1.16); C_4 – коефіцієнт, що враховує вплив температури газової суміші $T_{\text{сум}}$, $^{\circ}\text{C}$, що очищується (див. табл. 1.17); C_5 – коефіцієнт, що враховує вимоги щодо ефективності очищення газу від пилу (див. табл. 1.18).

6. Обраховуємо швидкість фільтрації w_{ϕ} , $\text{м}/\text{с}$, за формулою:

$$w_{\phi} = \frac{q_{\text{н}}}{60}. \quad (1.34)$$

7. Обраховуємо гідравлічний опір корпусу фільтра $\Delta P_{\text{к}}$, Па за формулою:

$$\Delta P_{\text{к}} = \xi_{\text{к}} \cdot \rho \frac{w_{\text{вх}}^2}{2}, \quad (1.35)$$

де $\xi_{\text{к}}$ – коефіцієнт гідравлічного опору корпусу та вхідного патрубку, який обирається з конструктивних міркувань з діапазоні $1,5 \dots 2,0$; ρ – густина газового середовища за заданої температури газової суміші $T_{\text{сум}}$, $\text{кг}/\text{м}^3$ (див. табл. 1.2); $w_{\text{вх}}$ – швидкість газової суміші на вході у фільтр, $\text{м}/\text{с}$, значення якої обирається за параметрами газового потоку у системі (див. вихідні дані).

Таблиця 1.13. Нормативне питоме газове навантаження $q_H, \text{ м}^3/(\text{м}^2 \cdot \text{хв})$

№ з/п	Матеріал частинок пилу	q_H	№ з/п	Матеріал частинок пилу	q_H
1	Комбікорм	3,5	17	Глинозем	2,0
2	Борошно		18	Цемент	
3	Зерно		19	Керамічні барвники	
4	Жмихова суміш		20	Вугілля	
5	Пил шкіри		21	Резина	
6	Тирса		22	Каолін	
7	Тютюн		23	Вапняк	
8	Картонний пил		24	Цукор	
9	Азбест	2,6	25	Кокс	1,7
10	Волокнисті целюлозні матеріали		26	Летюча зола	
11	Пил при вибиванні відливок з форм		27	Окисли металів	
			28	Крохмаль	
12	Гіпс		29	Пластмаси	1,5
13	Вапно гашене		30	Активоване вугілля	
14	Пил від полірування	31	Миючі засоби		
15	Сіль	32	Порошкове молоко		
16	Пісок		33	Сублімати кольорових та чорних металів	

Таблиця 1.14. Залежність коефіцієнту C_1 від виду системи регенерації, що використовується у фільтрувальному пристрої

Вид системи регенерації	C_1
З імпульсною продувкою стиснутим повітрям рукавів з тканих матеріалів	1
З імпульсною продувкою стиснутим повітрям рукавів з нетканих матеріалів	1,05...1,1
Зворотна продувка з одночасним струшуванням або погойдуванням рукавів	0,7...0,85
Лише зворотна продувка	0,55...0,7

Таблиця 1.15. Залежність коефіцієнту C_2 від величини концентрації пилу у газовій суміші на вході у фільтр c_{ϕ}

$c_{\phi}, \text{ г/м}^3$	2	5	10	20	40	60	80	100
C_2	1,15	1,04	1	0,96	0,9	0,87	0,85	0,83

Таблиця 1.16. Залежність коефіцієнту C_3 від дисперсного складу пилу

Медіанний діаметр частинок пилу d_m , мкм	менше 3	3...10	10...50	50...100	більше 100
C_3	0,7...0,9	0,9	1	1,1	1,2...1,4

Таблиця 1.17. Залежність коефіцієнту C_4 від температури газової суміші на вході у фільтр

T , °C	20	40	60	80	100	120	140	160
C_4	1	0,9	0,84	0,78	0,73	0,72	0,72	0,7

Таблиця 1.18. Залежність коефіцієнту C_5 від значення потрібної концентрації пилу на виході з фільтру $c_{вих}$, мг/м³

$c_{вих}$, мг/м ³	не більше 10	більше 10
C_5	0,95	1

8. Обраховуємо припустимий гідравлічний опір фільтрувальної перегородки ΔP_{ϕ} , Па за формулою:

$$\Delta P_{\phi} = \Delta P - \Delta P_{к}, \quad (1.36)$$

де ΔP – припустиме значення гідравлічного опору фільтрувального пристрою, Па (див. вихідні дані).

9. Обраховуємо мінімальну тривалість періоду фільтрування між двома регенераціями τ_{ϕ} , с за формулою:

$$\tau_{\phi} = 1000 \cdot \frac{\frac{\Delta P_{\phi}}{w_{\phi} \cdot \mu} - A}{B \cdot w_{\phi} \cdot c_{\phi}}, \quad (1.37)$$

де μ – динамічний коефіцієнт в'язкості газового середовища за заданої температури газової суміші $T_{сум}$, Па·с (див. табл. 1.2); А та В – коефіцієнти, що обраховуються за формулами:

$$A = 670 \cdot 10^{-6} \frac{(1 - \varepsilon_{п})^2 \varepsilon_{тк}^3 r_{тк}^{2/3}}{d_m^{1,75} \varepsilon_{п}^3}; \quad (1.38)$$

$$B = 817 \frac{(1 - \varepsilon_{\text{п}})}{d_{\text{м}}^2 \varepsilon_{\text{п}}^3 \rho_{\text{ч}}}, \quad (1.39)$$

де $\varepsilon_{\text{п}}$ – пористість шару пилу, що накопичується на фільтрувальній поверхні, яка розраховується за формулою

$$\varepsilon_{\text{п}} = 1 - 79 \cdot d_{\text{м}}^{0,47}; \quad (1.40)$$

$\varepsilon_{\text{тк}}$ – пористість шару тканини (див. табл. 1.12); $r_{\text{тк}}$ – питомий гідравлічний опір тканини, Па за швидкості фільтрації 1 м/с, віднесений до товщини 1 м (див. табл. 1.12); $\rho_{\text{ч}}$ – густина матеріалу частинок пилу, кг/м³ (див. вихідні дані); $d_{\text{м}}$ – медіанний діаметр частинок пилу, м (див. вихідні дані).

10. Обраховуємо кількість регенерацій $n_{\text{р}}$ на годину за формулою:

$$n_{\text{р}} = \frac{3600}{\tau_{\text{ф}} + \tau_{\text{р}}}, \quad (1.41)$$

де $\tau_{\text{р}}$ – тривалість періоду регенерації, с (див. вихідні дані).

11. Обраховуємо узагальнену об'ємну витрату повітря потрібного для регенерації, $Q_{\text{р}}$, м³/с за формулою:

$$Q_{\text{р}} = \frac{Q_{\text{ф}} \cdot n_{\text{р}} \cdot \tau_{\text{р}}}{3600}, \quad (1.42)$$

виходячи з того, що швидкість регенерації $w_{\text{р}}$, м/с дорівнює за величиною $w_{\text{ф}}$

$$w_{\text{р}} = w_{\text{ф}}, \quad (1.43)$$

а отже й об'ємна витрата продувки фільтра дорівнюватиме розрахованій об'ємній витраті фільтрування $Q_{\text{ф}}$.

10. Обраховуємо потрібну площу фільтрування $F_{\text{ф}}$, м² за формулою:

$$F_{\phi} = 60 \cdot \frac{Q_{\text{сум}} + Q_p}{q_n}. \quad (1.44)$$

11. За отриманим значенням потрібної площі фільтрування F_{ϕ} обираємо за довідковими даними (див. табл. 1.19) тип рукавного фільтру, площа фільтрувальної поверхні якого є не меншою за обчислене значення F_{ϕ} .

12. Перевіряємо, чи виконується умова достатності ресурсів для регенерації

$$\tau_{\phi} \geq N_c \cdot \tau_p. \quad (1.45)$$

Якщо умова (1.43) не виконується, необхідно обрати фільтр з меншою кількістю секцій та повторити перевірку.

13. Визначаємо уточнене значення загальної площі фільтрувальної поверхні $F_{\phi 0}$, м², для обраного фільтру (див. табл. 1.19) та обраховуємо площу фільтрувальної поверхні однієї секції F_c , м², за формулою:

$$F_c = \frac{F_{\phi 0}}{N_c}. \quad (1.46)$$

14. Обраховуємо площу фільтрування, що відключається на регенерацію на протязі 1 години, F_p , м², за формулою:

$$F_p = \frac{N_c \cdot F_c \cdot n_p \cdot \tau_p}{3600}. \quad (1.47)$$

15. Обраховуємо уточнене значення узагальненої об'ємної витрати повітря на регенерацію Q_{p0} , м³/с за формулою:

$$Q_{p0} = \frac{w_p \cdot N_c \cdot F_c \cdot n_p \cdot \tau_p}{3600}. \quad (1.48)$$

Таблиця 1.19. Конструктивні параметри рукавних фільтрів

Марка фільтра	Площа фільтрувальної поверхні $F_{\phi 0}$, m^2	Кількість секцій N_c	Кількість рукавів у секції N_p	Діаметр рукава d_p , мм	Висота рукава H_p , м
ФР-6П	18	1	6	390	2,5
ФТ-2М	20	1	12	300	1,8
ФТНС-4М	12,4	1	4	386	2,6
ФТНС-8М	24,8	2	4	386	2,0
ФТНС-12М	37,2	3	4	386	2,6
ЦА-3804	4140	3	—	—	—
ФРУ	2,5...50	1...4	14; 28; 42; 56	125	0,9; 1; 2; 2,5
ФРН-20	20	2	32	130	1,63
ФРН-30	30	2	48	130	1,63
ФР-250	281	4	288	135	2,3
СУЩ-101А	50; 55; 110; 115; 205	2	36	200	2,2; 2,45; 4,9; 5,1; 9,1
РФГ	112; 168; 224; 280	4; 6; 8; 10	56; 84; 112; 140	220	3,1
УРФМ	1610; 2300	14; 20	588; 840	220	4,0
Г4-1БФМ	30; 45; 60; 90	2; 3; 4; 6	36; 54; 72; 108	135	2,09
Г4-2БМФ	60; 90	4; 6	72; 108	135	2,09
ФР-518	518	6	72	127	3,0
ФР-650	650	6	90	127	3,0
ФР-5000	5000	8	504	127	3,09
ФРДО-6500	6500	10	212	130	7,85
ФРО-2400-1	2400	8	42	200	8
ФРО-6000-2	6000	10	54	300	10
ФРО-20300-3	20300	10	216	300	10
РФОСП	1,9...136	—	2...24	—	1...6
РФСП-П	370	4	22	300	4,8
РФСП-1580	1580	20	24	—	—
ФРКІ-30	30	1	36	135	2
ФРКІ-В-30	30	1	36	135	2
ФРКІ-60	60	2	36	135	2
ФРКІ-В-60	60	2	36	135	2
ФРКІ-90	90	3	36	135	2
ФРКІ-В-90	90	3	36	135	2
ФРКІ-180	180	4	36	135	3
ФРКІ-360	360	8	36	135	3
ФРКІ-550	550	6	36	135	6
ФРКДІ	720	8	36	135	6
ФРКДІ-1100	1100	12	36	135	6

16. Обраховуємо потрібну площу фільтрування F_{ϕ_1} , м² за формулою:

$$F_{\phi_1} = 60 \cdot \frac{Q_{\text{сум}} + Q_{p0}}{q_H}. \quad (1.49)$$

17. Перевіряємо, чи виконується умова достатності ресурсів для фільтрації

$$F_{\phi_0} \geq F_{\phi_1}. \quad (1.50)$$

Якщо умова (1.50) не виконується, необхідно обрати фільтр з більшою фільтрувальною площею та повторити розрахунки за п.п. 12-17.

18. Товщину стінок камери, а також розміри допоміжних відсіків приймають з конструктивних міркувань.

1.4 Задача № 4. Розрахунок й проектування скрубера Вентурі

За заданих у таблиці 1.20 вихідних даних визначити конструктивні параметри скрубера Вентурі. № варіанту обирається за списком у журналі групи.

Таблиця 1.20. Вихідні дані для задачі № 4

№ варіанту	Вид пилу (за табл. 1.21)	Об'ємна витрата газу Q , м ³ /с	Температура газу T , °С	Концентрація пилу на вході у фільтр $C_{ВХ}$, г/м ³	Тиск розрідження газу на вході у скрубер $P_{ВХ}$, кПа
1	1	0,2	150	10,38	250
2	2	0,4	200	0,85	260
3	3	0,6	250	20,38	270
4	4	0,8	300	1,85	280
5	5	1	350	16,38	290
6	6	0,2	400	5,85	300
7	7	0,4	450	12,15	310
8	8	0,6	500	0,92	320
9	9	0,8	550	22,15	330
10	10	1	600	1,92	340
11	11	0,2	150	17,15	350
12	12	0,4	200	5,92	360
13	13	0,6	250	9,76	370
14	1	0,8	300	0,74	380
15	2	1	350	19,76	390
16	3	0,2	400	1,74	250
17	4	0,4	450	15,76	260
18	5	0,6	500	5,74	270
19	6	0,8	550	11,43	280
20	7	1	600	0,78	290
21	8	0,2	150	21,43	300
22	9	0,4	200	1,78	310
23	10	0,6	250	17,43	320
24	11	0,8	300	5,78	330
25	12	1	350	10,94	340
26	13	0,2	400	0,82	350
27	1	0,4	450	20,94	360
28	2	0,6	500	1,82	370
29	3	0,8	550	16,94	380
30	4	1	600	5,82	390

Таблиця 1.21. Характеристики деяких видів пилу

№ з/п	Вид пилу	B	X
1	Конверторний пил	$9,88 \cdot 10^{-2}$	0,4663
2	Тальк	0,206	0,3506
3	Ваграночний пил	$1,355 \cdot 10^{-2}$	0,6210
4	Мартенівський пил	$1,915 \cdot 10^{-2}$	0,5688
5	Доменний пил	$6,61 \cdot 10^{-3}$	0,891
6	Пил вапнякових печей	$6,5 \cdot 10^{-4}$	1,0529
7	Пил печей, що виплавляють латунь	$2,34 \cdot 10^{-2}$	0,5371
8	Пил мартенівських печей, які працюють на дутті, збагаченому киснем	$1,565 \cdot 10^{-6}$	1,619
9	Пил мартенівських печей, які працюють на повітряному дутті	$1,74 \cdot 10^{-6}$	1,594
10	Пил з доменних печей	0,1925	0,3255
11	Пил, який утворюється при виплавлюванні 45-відсоткового ферросіліція у закритих електропечах	$2,42 \cdot 10^{-5}$	1,26
12	Пил, який утворюється при виплавлюванні сілікомарганця у закритих електропечах	$6,9 \cdot 10^{-3}$	0,67
13	Пиль каолінового виробництва	$2,34 \cdot 10^{-4}$	1,115

Потрібна концентрація пилу на виході з фільтру $c_{\text{вих}} = 30 \text{ мг/м}^3$.
 Густина газу за нормальних умов $\rho_0 = 1,3 \text{ кг/м}^3$. Швидкість газу в циклоні-каплевловуювачі $w_{\text{ц}} = 3,5 \text{ м/с}$.

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Обраховуємо потрібну ефективність роботи скрубера Вентурі η за формулою:

$$\eta = \frac{c_{\text{вх}} - c_{\text{вих}}}{c_{\text{вх}}}, \quad (1.51)$$

де $c_{\text{вх}}$ та $c_{\text{вих}}$ – концентрація пилу на вході та на виході зі скрубера Вентурі, г/м^3 .

2. Обраховуємо число одиниць переносу N_{γ} за формулою:

$$N_{\gamma} = \ln \frac{1}{1 - \eta}. \quad (1.52)$$

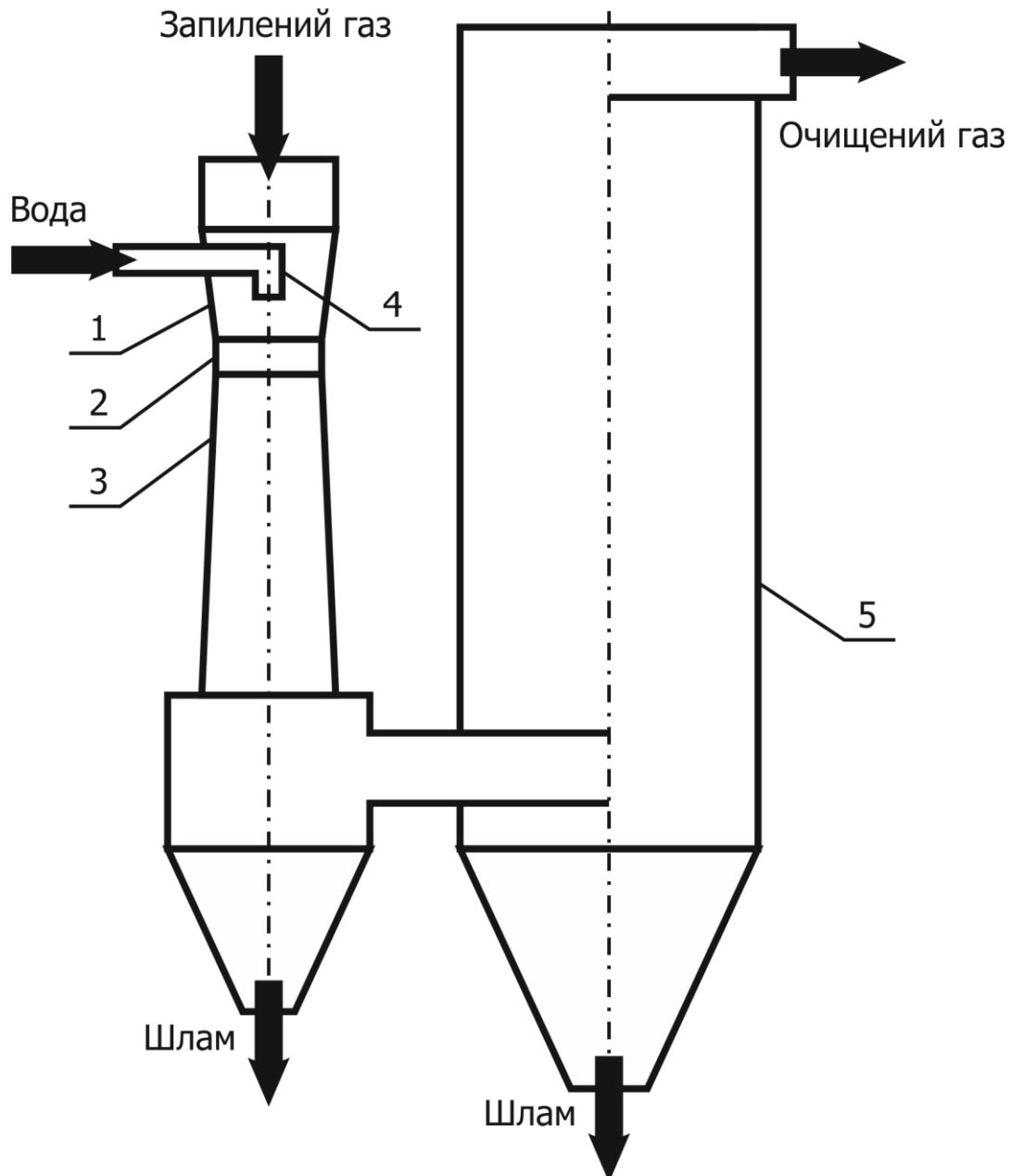

Рисунок 1.7 – Схема скрубера Вентурі:
 1 – конфузор; 2 – горловина; 3 – дифузор; 4 – зрошувальний пристрій; 5 – циклон-каплевловлювач

3. За співвідношенням для числа одиниць переносу:

$$N_{\gamma} = B \cdot K_T^X, \quad (1.53)$$

де B та X – константи, які залежать від фізико-хімічних властивостей та дисперсного складу пилу, який вловлюється (див. табл. 1.21), обраховуємо величину питомої витрати енергії на пиловловлення K_T , кДж/м³ за формулою

$$K_T = X \sqrt{\frac{N_Y}{B}}. \quad (1.54)$$

4. Обрахуємо загальний гідравлічний опір скрубера Вентурі ΔP , Па за формулою:

$$\Delta P = K_T - P_B \cdot m \cdot 1000, \quad (1.55)$$

де P_B – тиск води у зрошувальному пристрої скрубера Вентурі, кПа (див. вихідні дані); m – питома витрата води на зрошення газу, значення якої обирають з технологічних міркувань з діапазону значень 0,0005...0,0012 м³/м³.

5. Обрахуємо густину газу на вході у скрубер Вентурі за робочих умов ρ_1 , кг/м³ за формулою:

$$\rho_1 = \rho_0 \cdot \frac{273 \cdot (101,3 + P_1)}{(273 + T) \cdot 101,3}, \quad (1.56)$$

де P_1 – створюваний тиск газу на вході у скрубер Вентурі, який приймається зі знаком «+» у випадку створення стискання, або зі знаком «-» у випадку створення розрідження на вході у скрубер (наприклад, в умовах, заданих за вихідними даними, на вході у скрубер створено розрідження, тому приймаємо $P_1 = -P_{вх}$); ρ_0 – густина газу за нормальних умов, кг/м³ (див. вихідні дані); T – температура газу на вході у скрубер Вентурі, °С (див. вихідні дані).

6. Обрахуємо об'ємну витрату газу на вході у скрубер Вентурі за робочих умов Q_1 , м³/с за формулою:

$$Q_1 = Q \cdot \frac{\rho_0}{\rho_1}, \quad (1.57)$$

де Q – об'ємна витрата газу на вході у скрубер Вентурі за нормальних умов, м³/с (див. вихідні дані).

7. Обрахуємо об'ємну витрату води у зрошувальному пристрої скрубера Вентурі Q_B , м³/с за формулою:

$$Q_B = Q_1 \cdot m, \quad (1.58)$$

або у л/с

$$Q_B = Q_1 \cdot m \cdot 1000. \quad (1.59)$$

8. Обраховуємо температуру газу на виході зі скрубера Вентурі T_2 , °С за формулою:

$$T_2 = (0,133 - 41 \cdot m) \cdot T + 35. \quad (1.60)$$

9. Обраховуємо густину газу на виході зі скрубера Вентурі за робочих умов ρ_2 , кг/м³ за формулою:

$$\rho_2 = \rho_0 \cdot \frac{273 \cdot (101,3 + P_1 - \Delta P)}{(273 + T_2) \cdot 101,3}. \quad (1.61)$$

10. Обраховуємо об'ємну витрату газу на виході зі скрубера Вентурі за робочих умов Q_2 , м³/с за формулою:

$$Q_2 = Q \cdot \frac{\rho_0}{\rho_2}. \quad (1.62)$$

11. Обраховуємо діаметр циклона-каплевловлювача D , м за формулою:

$$D = 1,13 \cdot \sqrt{\frac{Q_2}{w_{\text{ц}}}}, \quad (1.63)$$

де $w_{\text{ц}}$ – швидкість газу в циклоні-каплевловлювачі, м/с (див. вихідні дані).

Отримане значення діаметру D з конструктивних міркувань необхідно округлити до найближчого більшого значення з наступного ряду типових чисел:

0,2; 0,3; 0,4; 0,5; 0,6; 0,7; 0,8; 0,9; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0;
2,4; 3,0.

12. Обраховуємо висоту циклона-каплевловлювача H , м за формулою:

$$H = K_{\text{ц}} \cdot D, \quad (1.64)$$

де $K_{\text{ц}}$ – коефіцієнт, який залежить від швидкості газу (див. табл. 1.22).

Таблиця 1.22. Залежність коефіцієнта $K_{\text{ц}}$ від швидкості газу в циклоні-каплевловлювачі

$w_{\text{ц}}, \text{ м/с}$	2,5...3	3...3,5	3,5...4	4...5
$K_{\text{ц}}$	2,5	2,8	3,8	4,5

Отримане значення висоти H з конструктивних міркувань необхідно округлити до першого знаку після коми.

13. Обраховуємо гідравлічний опір циклона-каплевловлювача $\Delta P_{\text{ц}}$, Па за формулою:

$$\Delta P_{\text{ц}} = \xi_{\text{ц}} \cdot \rho_2 \frac{w_{\text{ц}}^2}{2}, \quad (1.65)$$

де $\xi_{\text{ц}}$ – коефіцієнт гідравлічного опору, який для прямооточного циклону обирається з конструктивних міркувань в діапазоні 30...33.

14. Обраховуємо гідравлічний опір труби Вентурі $\Delta P_{\text{Т}}$, Па за формулою:

$$\Delta P_{\text{Т}} = \Delta P - \Delta P_{\text{ц}}. \quad (1.66)$$

15. Обраховуємо швидкість газу у горловині труби Вентурі $w_{\text{горл}}$, м/с за формулою:

$$w_{\text{горл}} = \sqrt{\frac{2 \cdot \Delta P_{\text{Т}}}{\xi_{\text{сух.т.}} \cdot \rho_2 + \xi_{\text{в}} \cdot \rho_{\text{в}} \cdot m}}, \quad (1.66)$$

де $\xi_{\text{сух.т.}}$ – коефіцієнт опору сухої труби Вентурі, $\xi_{\text{сух.т.}} = 0,15$; $\xi_{\text{в}}$ – коефіцієнт опору труби Вентурі за умови введення до неї води, який розраховується за формулою:

$$\xi_B = 0,63 \cdot \xi_{\text{сух.т.}} \cdot \left(\frac{Q_B}{Q_2} \right)^{-0,3}; \quad (1.67)$$

де ρ_B – густина води, $\rho_B = 1000 \text{ кг/м}^3$.

16. Розміри елементів труби Вентурі визначають у стандартизованих співвідношеннях до діаметру горловини d_2 .

Результати обрахунків округлюють до цілих міліметрів.

Обраховуємо розміри труби Вентурі за наступними формулами:

– діаметр горловини d_2 , м:

$$d_2 = 1,13 \cdot \sqrt{\frac{Q_2}{w_{\text{горл}}}}; \quad (1.68)$$

– діаметр конфузора d_1 , м:

$$d_1 = (1,6 \dots 2,0) \cdot d_2; \quad (1.69)$$

– діаметр дифузора d_3 , м:

$$d_3 = (1,6 \dots 2,0) \cdot d_2; \quad (1.70)$$

– довжина горловини l_2 , м:

$$l_2 = 0,15 \cdot d_2; \quad (1.71)$$

– кут звуження конфузора α_1 :

$$\alpha_1 = 15^\circ; \quad (1.72)$$

– довжина конфузора l_1 , м:

$$l_1 = \frac{d_1 - d_2}{2 \cdot \text{tg} \frac{\alpha_1}{2}}; \quad (1.73)$$

– кут розширення дифузора α_2 :

$$\alpha_2 = 6^\circ; \quad (1.74)$$

– довжина конфузора l_3 , м:

$$l_3 = \frac{d_3 - d_2}{2 \cdot \operatorname{tg} \frac{\alpha_2}{2}}. \quad (1.75)$$

9. Товщину стінок скрубера Вентурі, а також розміри допоміжних відсіків приймають з конструктивних міркувань.

10. За визначеними розмірами будуємо у масштабі ескіз скрубера Вентурі за зразком на рисунку 1.8. Стінки скрубера показати схематично. Розміри позначити у міліметрах.

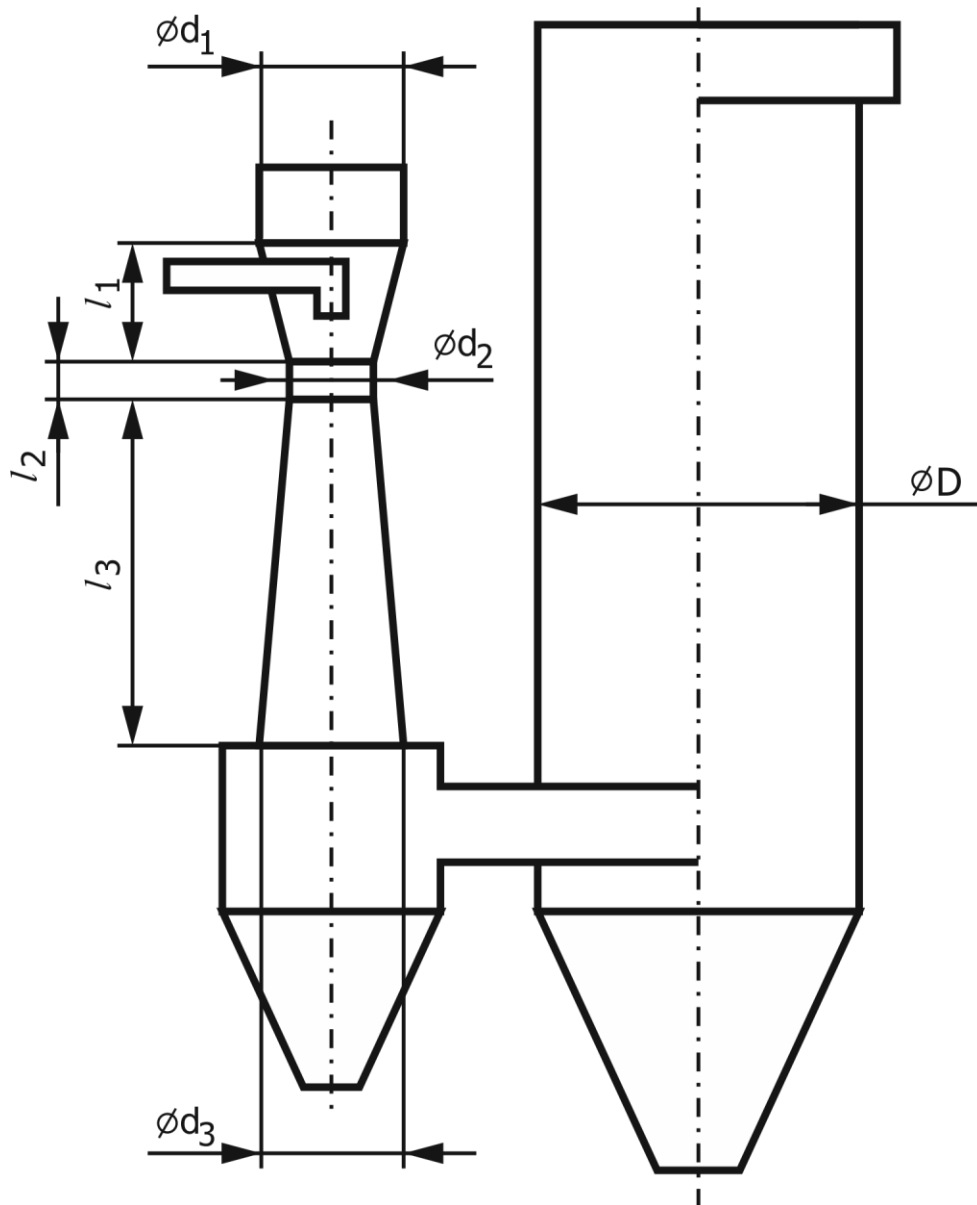

Рисунок 1.8 – Зразок побудови ескізу скрубера Вентурі

1.5 Задача № 5. Розрахунок й проектування насадкового абсорбера

За заданих у таблиці 1.23 вихідних даних визначити конструктивні параметри насадкового абсорбера. № варіанту обирається за списком у журналі групи.

Таблиця 1.23. Вихідні дані для задачі № 5

№ варіанту	Вид насадки (за табл. 1.24)	Об'ємна витрата газу Q , м ³ /с	Вміст сорбтиву на вході у абсорбер C_H , доля об'єму
1	1	0,1	0,05
2	2	0,2	0,05
3	3	0,3	0,05
4	4	0,4	0,05
5	5	0,5	0,05
6	1	0,1	0,06
7	2	0,2	0,06
8	3	0,3	0,06
9	4	0,4	0,06
10	5	0,5	0,06
11	1	0,1	0,07
12	2	0,2	0,07
13	3	0,3	0,07
14	4	0,4	0,07
15	5	0,5	0,07
16	1	0,1	0,08
17	2	0,2	0,08
18	3	0,3	0,08
19	4	0,4	0,08
20	5	0,5	0,08
21	1	0,1	0,09
22	2	0,2	0,09
23	3	0,3	0,09
24	4	0,4	0,09
25	5	0,5	0,09
26	1	0,1	0,10
27	2	0,2	0,10
28	3	0,3	0,10
29	4	0,4	0,10
30	5	0,5	0,10

Таблиця 1.24. Характеристики деяких видів насадок

№ з/п	Вид насадки	Питома поверхня $f_0, \text{м}^2/\text{м}^3$	Вільний об'єм $V_{\text{вільн.}}, \text{м}^3/\text{м}^3$	Питома маса $m_0, \text{кг}/\text{м}^3$	Середній коефіцієнт опору $\xi_{\text{сер}}$	Еквівалентний діаметр $d_{\text{екв}}, \text{мм}$
Кільця керамічні, укладені правильно						
1	Розміром 50x50x5 мм	110	0,73	650	10...12	27
2	Розміром 100x100x100 мм	60	0,72	650	1	48
Кільця керамічні, укладені невпорядковано						
3	Розміром 25x25x3 мм	260	0,75	530	500...600	15
4	Розміром 50x50x5 мм	90	0,78	530	130...140	35
Кварц						
5	Розміром 75 мм	42	0,46	1380	80	44
6	Розміром 25 мм	120	0,32	1600	—	10,5

Для всіх варіантів температура газу $T = 20 \text{ }^\circ\text{C}$. Швидкість газу в насадковому абсорбері, віднесена до повного перетину апарата, $w_0 = 1,5 \text{ м/с}$.

Вид сорбтиву – ацетон, молярна маса ацетону $M_c = 58 \text{ кг/кмоль}$. Потрібна ступінь поглинання сорбтиву у абсорбері $s_{\text{погл}} = 0,98$.

Вид абсорбенту – вода, молярна маса води $M_a = 18 \text{ кг/кмоль}$. Масова витрата абсорбенту $L_a = 1 \text{ кг/с}$. Початкова концентрація сорбтиву у абсорбенті, який подається до верху абсорбера $X_B = 0$.

Коефіцієнт масопередачі $\beta = 0,4 \text{ кмоль} / \left(\text{м}^2 \cdot \text{ч} \cdot \frac{\text{кмоль}}{\text{кмоль}} \right)$.

Рівняння лінії рівноваги має вигляд:

$$Y^* = 1,68 \cdot X. \quad (1.76)$$

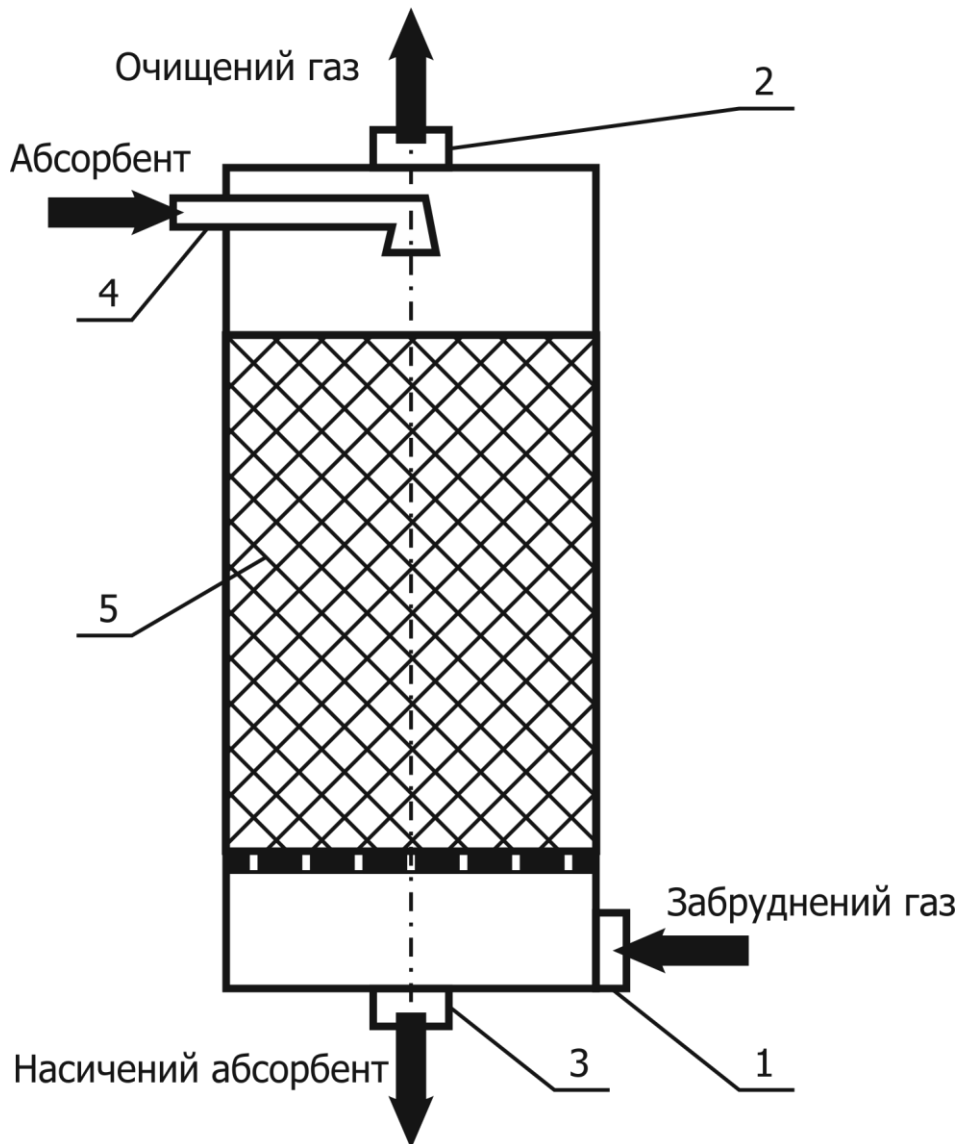

Рисунок 1.9 – Схема насадкового абсорбера:
 1 – вхідний патрубок; 2 – вихідний патрубок; 3 – труба для зливу насиченого абсорбента; 4 – зрошувальний пристрій; 5 – насадка

ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ РОБОТИ

1. Обраховуємо діаметр абсорбера D , м за формулою:

$$D = \sqrt{\frac{4 \cdot Q}{\pi \cdot w_0}}, \quad (1.77)$$

де Q – об'ємна витрата газу, $\text{м}^3/\text{с}$ (див. вихідні дані); w_0 – швидкість газу в абсорбері, віднесена до повного перетину апарата, $\text{м}/\text{с}$ (див. вихідні дані).

Отримане значення діаметру D з конструктивних міркувань необхідно округлити до найближчого значення з наступного ряду типових чисел:

0,2; 0,3; 0,4; 0,5; 0,6; 0,7; 0,8; 0,9; 1,0; 1,2; 1,4; 1,6; 1,8; 2,0;
2,4; 3,0.

2. Обраховуємо кількість поглиненого сорбтиву v , кмоль/с за формулою:

$$v = \frac{Q \cdot c_H \cdot c_{\text{погл}}}{(1 - c_H) \cdot 22,4}, \quad (1.78)$$

де Q – об'ємна витрата газу, м³/с (див. вихідні дані); c_H – вміст сорбтиву в газовому середовищі на вході в абсорбер, доля об'єму (див. вихідні дані); $c_{\text{погл}}$ – ступінь поглинання сорбтиву у абсорбері, доля об'єму (див. вихідні дані).

3. Обраховуємо початкову концентрацію сорбтиву у газовому середовищі на вході в низу абсорбера Y_H , кмоль/кмоль за формулою:

$$Y_H = \frac{c_H}{1 - c_H}. \quad (1.79)$$

4. Обраховуємо кінцеву концентрацію сорбтиву у газовому середовищі на виході на верху абсорбера Y_B , кмоль/кмоль за формулою:

$$Y_B = \frac{c_H \cdot (1 - c_{\text{погл}})}{1 - c_H}. \quad (1.80)$$

5. Обраховуємо кінцеву концентрацію сорбтиву у абсорбенті на виході в низу абсорбера X_H , кмоль/кмоль за формулою:

$$X_H = \frac{v \cdot M_a}{L_a}, \quad (1.81)$$

де M_a – молярна маса абсорбенту, г/моль (див. вихідні дані); L_a – масова витрата абсорбенту, кг/с (див. вихідні дані).

6. Обраховуємо рушійну силу абсорбції в низу абсорбера ΔY_H , кмоль/кмоль за формулою:

$$\Delta Y_H = Y_H - Y_H^*, \quad (1.82)$$

де Y_H^* – рівноважна концентрація, кмоль/кмоль, обрахована згідно (1.76) за формулою:

$$Y_H^* = 1,68 \cdot X_H. \quad (1.83)$$

6. Обраховуємо рушійну силу абсорбції на верху абсорбера ΔY_B , кмоль/кмоль за формулою:

$$\Delta Y_B = Y_B - Y_B^*, \quad (1.84)$$

де Y_B^* – рівноважна концентрація, кмоль/кмоль, обрахована згідно (1.76) за формулою:

$$Y_B^* = 1,68 \cdot X_B. \quad (1.85)$$

7. Обраховуємо середню рушійну силу абсорбції $\Delta Y_{\text{сер}}$, кмоль/кмоль за формулою:

$$\Delta Y_{\text{сер}} = \frac{\Delta Y_H - \Delta Y_B}{2,31 \cdot \lg \left(\frac{\Delta Y_H}{\Delta Y_B} \right)}. \quad (1.86)$$

8. Обраховуємо потрібну поверхню насадки абсорбера F_H , м² за формулою:

$$F_H = \frac{v}{\beta \cdot \Delta Y_{\text{сер}}} \cdot 3600, \quad (1.87)$$

де β – поверхневий коефіцієнт масопередачі, кмоль / $\left(\text{м}^2 \cdot \text{ч} \cdot \frac{\text{кмоль}}{\text{кмоль}} \right)$,
(див. вихідні дані).

9. За табл. 1.24 визначаємо характеристики обраного у завданні виду насадки. Обраховуємо потрібний об'єм насадки абсорбера V_H , м³ за формулою:

$$V_H = \frac{F_H}{f_0}, \quad (1.88)$$

де f_0 – питома поверхня насадки обраного виду, м²/м³ (див. табл. 1.24).

10. Обраховуємо робочу висоту насадки абсорбера H , м за формулою:

$$H = \frac{4 \cdot V_H}{\pi \cdot D^2}. \quad (1.89)$$

11. Товщину стінок насадкового абсорбера, а також розміри допоміжних відсіків приймають з конструктивних міркувань.

10. За визначеними розмірами будуємо у масштабі ескіз насадкового абсорбера за зразком на рисунку 1.10. Стінки абсорбера показати схематично. Розміри позначити у міліметрах.

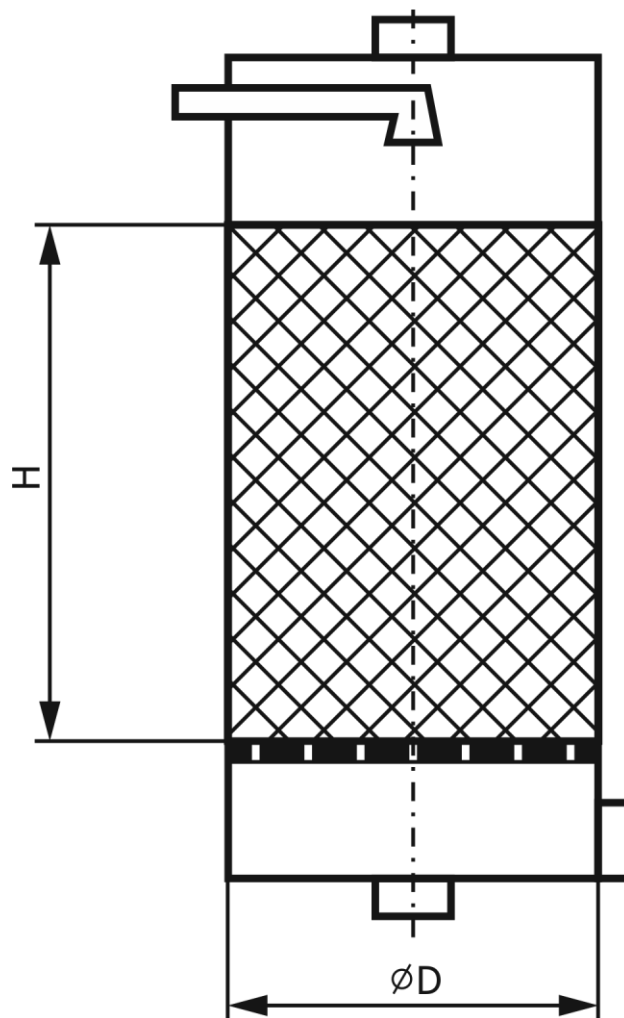

Рисунок 1.10 – Зразок побудови ескізу насадкового абсорбера

Зміст

1. РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА №1. ПРОЕКТУВАННЯ Й КОНСТРУЮВАННЯ СИСТЕМ ОЧИЩЕННЯ ВИКИДНИХ ГАЗІВ.....	3
1.1 Задача № 1. Розрахунок й проектування пилоосаджувальної камери з горизонтальними полками.....	3
1.2 Задача № 2. Розрахунок й проектування циклону.....	9
1.3 Задача № 3. Розрахунок й проектування рукавного фільтра.....	18
1.4 Задача № 4. Розрахунок й проектування скрубера Вентурі.....	29
1.5 Задача № 5. Розрахунок й проектування насадкового абсорбера.....	38

Навчальне видання

Укладачі: **Вамболь** Сергій Олександрович
Колосков Володимир Юрійович

**ПРОЕКТУВАННЯ Й КОНСТРУЮВАННЯ СИСТЕМ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ**

Методичні вказівки до виконання
контрольних (модульних) робіт

Відповідальний за випуск В.Ю.Колосков

Підп. до друку __.__.20__ р. Формат 60x84 1/16
Папір 80 г/см². Друк ризограф. Умовн.-друк. арк. __
Тираж прим. Вид № 93/13 Зам №

**Відділення редакційно-видавничої діяльності
Національного університету цивільного захисту України
61023, Харків, вул. Чернишевська, 94**